

Invenția se referă la agricultură, în particular la fitotehnie și poate fi folosită pentru reglarea schimbului de apă al plantelor de cultură.

Este cunoscut procedeul de optimizare a schimbului de apă al plantelor prin majorarea apei, reactivitatea aparatului stomatal și micșorarea deficitului de saturație, care constă în tratarea aparatului foliar cu soluții apoase de sulfat de potasiu în concentrație de 5...100 mM [1] – cea mai apropiată soluție. Procedeul se răsfrânge benefic asupra recoltei, însă eficacitatea este mică.

Problema soluționată de invenție este optimizarea reglării schimbului de apă și majorarea eficacității utilizării apei de către plantă pentru formarea recoltei.

Problema înaintată se rezolvă prin utilizarea galatului de potasiu-di(acid acetic)-dihidrat ($C_7H_5O_3K \cdot 2CH_3COOH \cdot 2H_2O$), care posedă acțiune turgorogenă.

Procedeul de reglare a schimbului de apă al plantelor de cultură include înmuierea semințelor înainte de semănat și tratarea extraradiculară a plantelor în fazele de formare a bobocilor florali și înflorire în masă cu soluție apoasă de galat de potasiu-di(acid acetic)-dihidrat cu formula $C_7H_5O_3K \cdot 2CH_3COOH \cdot 2H_2O$ în concentrație de 0,001...0,01% mas.

Rezultatul invenției constă în majorarea eficacității utilizării apei de către plante, ceea ce contribuie la obținerea unor recolte mai mari.

Criteriile distinctive sunt argumentate prin rezultatele experimentale obținute la realizarea în practică a invenției.

Exemplu.

Experiențele s-au efectuat în câmp cu 2 soiuri de plante de *Phaseolus vulgaris* L. – Aluna și Fasolea de zahăr. Semințele înainte de semănat se tratau cu soluții de 0,025% K_2SO_4 (concentrația optimă, stabilită în experiențe de laborator conform celei mai apropiate soluții, v. tab. 1) și cu soluție de 0,001% de galat de potasiu-di(acid acetic)-dihidrat ($C_7H_5O_3K \cdot 2CH_3COOH \cdot 2H_2O$), conform invenției și se semănau în câmp în blocuri cu amplasarea randoizată a variantelor. Ca martor au servit plantele din semințe tratate cu H_2O .

În experiențele de câmp s-a efectuat analiza comparativă a capacității de autoreglare a schimbului de apă al plantelor tratate cu K_2SO_4 conform celei mai apropiate soluții și cu galat de potasiu-di(acid acetic)-dihidrat conform invenției. Experiențele s-au efectuat prin metoda de blocuri cu variantele repartizate aleator în fazele de formare a bobocilor florali și înflorire în masă a plantelor (perioada critică) aparatul foliar se trata cu substanțele respective și apă (martor).

Tabelul 1

Influența SBA asupra productivității primare a plantelor de *Phaseolus vulgaris* L.

Varianta	Biomasa, g/plantă	Lungimea hipocotilului, mm	Lungimea radiclei, mm
Martor	1,00±0,04	125,0±6,9	69,3±4,9
K_2SO_4 0,1%	0,90±0,03	105,5±5,5	75,3±5,6
0,05	1,25±0,01	146,5±10,6	79,9±7,9
0,025	1,30±0,06	148,7±11,2	87,5±8,3
0,01	1,10±0,05	113,6±10,4	75,9±9,8
0,001	1,02±0,06	113,9±9,6	60,8±7,6
0,0001	1,06±0,05	124,2±9,4	105,4±9,2
GaK 0,1%	1,00±0,06	76,7±7,3	71,2±7,5
0,05	1,06±0,05	100,7±9,1	86,4±6,3
0,025	1,04±0,05	98,4±7,4	75,5±5,6
0,01	1,10±0,06	117,6±10,4	103,2±8,7
0,001	1,30±0,06	142,5±10,4	98,6±6,6
0,0001	0,98±0,08	101,9±11,8	62,9±6,3

GaK –galat de potasiu-di(acid acetic)-dihidrat

Tabelul 2

Modificarea parametrilor statutului apei plantelor de *Phaseolus vulgaris L.* sub influența tratamentului cu SBA

Soi	Varianta	Conținutul de apă, g în 100 g.s.p.				Deficitul de saturație, % de la saturația deplină				Intensitatea transpirației, mg·dm ⁻² ·h ⁻¹	
		în condiții normale		în plantele supuse stresului		în condiții normale		în plantele supuse stresului			
		M±m	Δ%	M±m	Δ%	M±m	Δ%	M±m	Δ%	M±m	Δ%
Fasolea de zahăr	Martor, H ₂ O	81,9±0,5	100,0	79,3±0,3	96,8	8,4±0,4	100,0	24,5±0,6	100,0	662,4±33,4	100,0
	K ₂ SO ₄	83,4±0,5	101,9	80,8±0,4	98,7	7,4±0,4	87,5	22,7±0,9	92,6	815,3±33,9	123,1
	GaK	85,5±0,8	104,5	82,3±0,4	100,5	6,7±0,1	79,2	20,7±0,4	84,8	764,3±26,9	115,4
Aluna	Martor, H ₂ O	81,5±0,1	100,0	78,4±0,9	96,2	9,8±0,4	100,0	23,5±0,2	100,0	768,4±33,9	100,0
	K ₂ SO ₄	83,0±0,5	101,9	80,1±0,2	98,3	8,4±0,5	86,1	19,7±0,8	84,2	878,2±34,6	114,3
	GaK	84,1±0,1	103,3	82,0±0,4	100,7	7,8±0,3	79,8	18,7±0,8	79,5	869,2±38,4	113,1

Rezultatele investigațiilor sunt prezentate în tabelele 1...3. Din datele obținute rezultă că plantele tratate cu K₂SO₄ și în deosebi, cele tratate cu galat de potasiu, se deosebesc de plantele martor printr-un conținut de apă mai mare, deficit de saturație mic și o turgescență înaltă a țesuturilor. Astfel, la plantele de *Phaseolus vulgaris L.* soiul Aluna, tratate conform invenției, valoarea deficitului de saturație a țesuturilor frunzelor era cu 17% mai mică decât la plantele martor, iar la cele tratate conform invenției – cu 21%. Aceleași caracteristici au fost înregistrate și la plantele de soiul Fasolea de zahăr: deficitul de saturație era cu 13 și 15% mai mic decât la plantele martor. Datorită majorării turgescenței țesuturilor consumul de apă prin transpirație la plantele tratate s-a majorat evident cu 15...23% la plantele celei mai apropiate soluții și cu 10...15% la plantele tratate cu galat de potasiu. Rezultatele experimentale ale determinării productivității transpirației au demonstrat că utilizarea galatului de potasiu condiționează utilizarea mai eficientă a apei pentru sinteza substanței uscate în plantă. În condiții de stres (ofilire experimentală) frunzele plantelor tratate cu galat de potasiu sunt cu 3,5...4,5% mai hidratate decât frunzele plantelor martor și cu 1,8...2,4% comparativ cu plantele, tratate cu K₂SO₄. Deci, plantele tratate cu galat de potasiu, conform invenției au proprietatea de reglare a schimbului de apă, de optimizare a turgescenței țesuturilor mai evidentă decât cele tratate cu K₂SO₄ conform celei mai apropiate soluții. Eficacitatea utilizării apei la plantele tratate conform invenției este veridic mai mare. Capacitatea înaltă a plantelor tratate cu galat de potasiu, de autoreglare a schimbului de apă și optimizare a eficienței utilizării apei are influență benefică asupra formării elementelor productivității și recoltei.

Tabelul 3

Influența SBA asupra productivității plantelor de fasole

Soi	Variante	Masa păstăilor, g/plantă	Masa boabelor, g/plantă	Masa a 1000 sem., g	Recolta, q/ha
Fasolea de zahăr	Martor, H ₂ O	36,9±1,0	27,5±0,7	331,5±5,8	24,4±1,1
	K ₂ SO ₄ , cea mai apropiată soluție	54,2±1,2	42,6±1,6	341,5±4,7	28,4±0,9
	GaK, invenție	61,5±0,4	48,5±0,8	357,0±5,4	32,5±0,9
Aluna	Martor, H ₂ O	38,2±1,1	29,1±0,9	182,7±2,6	7,5±0,3
	K ₂ SO ₄ , cea mai apropiată soluție	46,4±1,4	35,7±1,5	209,8±5,1	11,9±1,4
	GaK, invenție	65,2±1,5	49,9±1,8	221,8±2,9	18,0±0,8

Din datele experimentale prezentate în tabelul 3 urmează, că potențialul de productivitate se realizează mai complet la plantele tratate conform invenției. Recolta maximă a fost obținută la plantele tratate conform invenției. Eficiența procedurii de reglare a schimbului de apă al plantelor conform celei mai apropiate soluții a constituit 4...16% față de martor, iar conform invenției – 9...25%.

Deci, eficiența procedurii se asigură prin utilizarea galatului de potasiu.